

a oekonomia prinúti, aby sa pustil do uvažovania dôkazov a bude nútený skutkovú otázku vyhlásiť za právnu otázku, aby sa mohol voľne pohybovať. Bezprostrednosť, ktorú má zákon jako nezbytnú podmienku voľného uvažovania dôkazov na myslí, sa neuplatní vždy tam, kde zákon uvažovanie bez váhania pripustí. Dokazovanie pred dožiadaným sudcom, prípravné pokračovanie, je keď aj nie s hľadiska strán, ale s hľadiska procesného súdu tiež porušením bezprostrednosti. Procesný súd zná výsledok dokazovania len zo spisov. Odvolací súd u nás vec v rámci odvolacej žiadosti a protižiadosti znova pojednáva (§ 498.), môže síce nariadiť doplnenie dokazovania a opakovanie tohože (§ 501.), ale nemusí a môže skutkový stav zmeniť i bez novšieho dokazovania, jedine na základe nového uvažovania dokazovania prevedeného pred I. súdom. Zákon mu to nezakazuje, náš Osp. nemá ustanovenia, jako býv. rak. má v § 498.

Keď teda dáva zákon odvolaciemu súdu možnosť uvažovania dokazovania jedine na základe spisov, niet príčiny, aby sme odopreli túto možnosť súdu dovolaciemu, ktorý taxatívnymi dôvodmi odst. 3. § 534. je bez tak obmedzený. Môžeme kľudne ponechať dovolaciemu súdu, či v konkrétnom prípade sa odváži k opraveniu skutkového stavu, alebo to ponechá odvolaciemu súdu. De lege ferenda je uvažovania hodné, či by sa nemalo upustiť od tohoto zákazu uvažovania dôkazov.

Dr. Karel Drbohlav:

Procesní postavení poškozeného dle uherského trestního řádu.

(Pokračování.)

Byl-li poškozený vyrozuměn o tom, že se státní zástupce vzdal funkce žalobce, nemůže v dalším trestním řízení býti účasten jinak, než buď jako náhradní soukromý žalobce nebo soukromá strana (§ 42. IV. odst.), poněvadž po té době, kdy zvěděl, že státní zástupce přestal fungovati, musí se buď k trestnímu řízení připojiti (třebas i tím, že v předepsané lhůtě podá opravný prostředek, pokud mu přísluší) anebo ztrácí právo vůbec v trestním řízení se domáhati svého soukromoprávního nároku. Jen ten poškozený, který nebyl vyrozuměn o tom, že státní zástupce vzdal se funkce žalobce, a který není tedy dosud soukromou stranou, může ještě během 30 dnů, počítajúc ode dne upuštění od obžaloby státním zástupcem ještě i tehdy, když trestní řízení vede se již jen na návrh náhradního soukromého žalobce, nabýti oprávnění k podání opravného prostředku, třebas dosud nebyl soukromou stranou. Tím ovšem, že dovolený opravný prostředek podává, stává se stranou soukromou. To jest ale jediný případ, v němž poškozený, který dosud není stranou soukromou, mohl by míti ještě i po upuštění se strany státního zástupce právo opravného prostředku i bez vlastnosti strany soukromé. To právo jest ovšem obmezeno tím, že dosud neuplynulo 30 dní od té doby, kdy státní zástupce funkce žalobce se vzdal.

Funguje-li státní zástupce jako žalobce, mohou tu býti poškození ve vlastnosti § 42. IV. odst., ale mohou tu býti poškození i bez této vlastnosti. Funguje-li náhradní soukromý žalobce, mohou tu býti poškození jen ve vlastnosti § 42. IV. odst., a poškozený bez této vlastnosti jen ten, který nebyl vyrozuměn o tom, že státní zástupce vzdal se funkce žalobce. Takovým poškozeným může býti jen ten, jehož pobyt jest neznám, anebo je-li poškozený sám meznámý. Ale i tento poškozený, stane-li se jeho pobyt anebo on sám známým, musí se, funguje-li náhradní soukromý žalobce, státi stranou soukromou, poněvadž v tomto případě bude vždy dodatečně vyrozuměn, že státní zástupce vzdal se práva žalobce a musí pak i tento poškozený, pokud ještě neuplynulo 30 dnův od doby upuštění se strany státního zástupce, se připojiti, chce-li svá práva v trestním řízení uplatňovati, ježto jinak práva toho pozbývá.

Z toho pak ovšem zřejmo, že funguje-li náhradní soukromý žalobce jsou tu jen poškození ve vlastnosti § 42. IV. odst., tedy jen strany soukromé a neznámý poškozený nebo neznámého pobytu, který dosud nemohl býtí o vzdání se práva se strany státního zástupce vyrozuměn, který však, je-li dodatečně vyrozuměn, musí se, nezaniklo-li dosud jeho právo, státi rovněž stranou soukromou.

A již z této okolnosti jest nepochybné, že ustanovení § 46. 2. věta, jež obmezuje právo soukromého žalobce a těch, kdož se připojili (a nikoli pro poškozené všeobecně), právo opravného prostředku na lhůtu, kterou měl dřívější žalobce, může se vztahovati jen na ten případ, že tímto dřívějším žalobcem jest jen náhradní soukromý žalobce, nikoli ale státní zástupce, poněvadž, fungoval-li tento dříve, byli při jeho fungování nejen strany soukromé, nýbrž i poškození bez vlastnosti strany soukromé.

Kdyby tomu mělo býti, jak p. Dr. Černý myslí, pak byl by musel zákonodárce obmeziti právo opravného prostředku na lhůtu dřívějšího žalobce nejen pro ty, kteří se připojili, nýbrž pro všechny poškozené vůbec, poněvadž není pochybnosti, že, vzdá-li se státní zástupce své funkce jako žalobce v době, kdy má býti podán opravný prostředek, mají právo na tento opravný prostředek nejen strany soukromé, nýbrž každý poškozený i třeba k trestnímu řízení dosud se nepřipojil. Poněvadž ale obmezení na lhůtu dřívějšího žalobce jest ustanoveno jen pro ty, kdož se připojili, tedy jen pro strany soukromé, neplatilo by obmezení toto pro poškozeného, jenž se dosud nepřipojil a běžela by tomuto poškozenému lhůta od té doby, kdy byl upovědoměn, že se státní zástupce vzdal funkce žalobce. Pro soud mají význam jen ti poškození, kteří se k trestnímu řízení připojili, poškození, kteří se dosud nepřipojili, mají význam jen v tom případě, když trestní řád výslovně nařizuje, že poškozený (tedy i ten, který se dosud nepřipojil) má býti o nějakém úkonu upovědoměn, nebo rozhodnutí má mu býti doručeno, nebo má býti k soudnímu pojednávání obeslán aneb alespoň o něm vyrozuměn. Proto také trestní řád nařizuje doručení usnesení a uvádí vždy jen soukromou stranu (Sr. § 105. III. odst., § 113., 261. V. odst.). Doručení rozhodnutí poškozenému, jenž není soukromou stranou, trestní řád nenařizuje. Pa v § 269. a 283. II. odst., ač stanoví trestní řád dokonce, že stížnost může podatí vedle státního zástupce i poškozený (tedy i ten, kdo se dosud k trestnímu řízení nepřipojil), přece ani v těchto případech nenařizuje doručení usnesení poškozenému, nýbrž v případě stížnosti dle § 269. jen dle § 261. straně soukromé. Ustanovení § 269. a 283. jsou ovšem, aspoň formálně, povahy vymínečné, výjimka jest tu ovšem nikoli (jak p. Dr. Černý myslí) ze všeobecné zásady § 46. 2. věta, nýbrž z té zásady, vyjádřené v § 43., že práva poškozených (ať se připojili či nikoli) vznikají teprve dobou, kdy státní zástupce jako žalobce odpadl a eventuálně i ze zásady vyjádřené v § 42., že o vzdání se funkce žalobce se strany státního zástupce mají býti osoby v § 42. IV. uvedené vyrozuměny. O vyrozumění poškozeného, který nemá vlastnosti § 42. IV. odst., není ovšem nikde výslovně nařizováno, že má se státi, ale z ustanovení § 42. VI. odst. plyne, že takovému poškozenému má býti oznámeno, že státní zastupitelstvo upustilo od obžaloby, a že pak platí pro něho, byl-li vyrozuměn, lhůty stanovené v § 42. IV. odst. Rozdíl mezi vyrozuměním poškozených, uvedených v § 42. IV. odst. a jinými poškozenými, kteří této vlastnosti dosud nemají, jest jen ten, že osoby v § 42. IV. odst. uvedené jsou vyzváni, by se vyjádřili, převezmou-li zastoupení obžaloby, kdežto na poškozené bez vlastnosti osob v § 42. IV. odst. uvedených nečiní se takového vyzvání, poněvadž oni ještě vůbec neprojevíli vůli, v trestním řízení se svých soukromoprávních nároků domáhati.

Jedná se nyní o to, jak uvéstí v soulad ustavení § 261., dle něhož doručuje se usnesení žalobního senatu jen soukromé straně s ustanovením § 269., který přiznává právo stížnosti proti tomuto usnesení i poškozenému, který není soukromou stranou. O doručení usnesení, dle § 283. není vůbec žádného ustanovení. Toto bude doručeno tedy každému, jehož se

týká a kdo se může cítiti jím postíženým. Pokud se týče § 261. a 269. může tu býti dvojnásobek. Buď v § 261. míněn jest pod označením »strana soukromá«, každý poškozený, nikoli jen poškozený v tom technickém smyslu jako poškozený, jenž se k trestnímu řízení připojil (názor p. Dr. Černého), anebo § 269. ustanovuje právo poškozeného ku stížnosti vůbec nechce se ani dotýkati otázky, v jaké lhůtě a kdy mu právo to přísluší, ponechávaje to všeobecným předpisům.

V tom případě dlužno pak právo poškozeného ku stížnosti, jakož i lhůtu k ní posuzovati, dle všeobecných zásad. Dle nich nutno vyčkati, nepodá-li stížnost státní zástupce a v tom případě dlužno o tom poškozeného nejprve vyrozuměti, by mu právo ku stížnosti vzniklo a běží mu pak 8denní lhůta ku stížnosti ode dne vyrozumění. Tak rozuměti jest i tomu předpisu, dle něhož, podalo-li stížnost státní zastupitelstvo, neběže se ohled na stížnost poškozeného, poněvadž mu nepřislúší. Tento názor platí dle dosavadní praxe a rozhodla tak v konkrétním případě i soudní tabuľa v Pětikostelích. Dle této praxe není tedy v § 269. a 283. žádného výmínečného ustanovení, nýbrž jest ustanovení to dáno jen v rámci všeobecných zásad. Zdá se, že tento názor spíše odpovídá duchu trestního řádu a jeho zásadám, jimiž se processuální postavení poškozeného upravuje. A pak není tu zase žádné výjimky z ustanovení § 46., 2. věta o lhůtě k podání opravného prostředku, jak p. Dr. Černý dokazuje, ovšem i z jiných důvodů mylně, jak sme již napřed uvedli.

Nám především na tom záleží dokázati, že v případech, kde státní zástupce vzdal se své funkce jako žalobce, nemá a nemůže míti platnosti ustanovení § 46., 2. věta, a že následkem toho nemůže pak býti řeči o tom, že v případech které p. Dr. Černý uvádí jde o výjimky z tohoto všeobecného ustanovení, dále, že toto všeobecné ustanovení platí jen pro ty případy, v nichž stala se změna v náhradním soukromém žalobci a v nichž jde tedy o práva na opravné prostředky ostatních soukromých stran, tedy práva při změně žalobce již existující a mezi sebou processuálně konkurující, ale nikoli o práva poškozených v různých dobách (dnem vyrozumění o tom, že se státní zástupce své funkce vzdal, kterýžto den jest různý), teprve vznikající.

Z toho, co tu bylo v tomto směru uvedeno, plyne jasně, že o tom není a nebude žádné pochybnosti.

Z názoru, že poškozený jest dle § 46. 2. věta vázán při opravném prostředku na lhůtu státního zástupce, kterou tento již měl, než se své funkce jako žalobce vzdal a z dalšího názoru, že soukromé strany i poškozený mají býti vyrozuměni o tom, že státní zástupce od obžaloby upustil, jen v tom stadiu řízení, ve kterém může státní zástupce dle § 38. trp. od obžaloby upustiti, dochází p. Dr. Černý k nemožným a nepřijatelným důsledkům, pokud se týče lhůty k odvolání proti rozsudku první stolice u poškozeného (ať již se připojil čili nic), jenž nebyl obeslán ku hlavnímu přelíčení dle předpisu § 285. odst. IV. anebo nebyl vůbec obeslán a při hlavním přelíčení není přítomen. Dle názoru p. Dr. Černého platí pro každého poškozeného, ať byl ku hlavnímu přelíčení řádně obeslán čili nic, ať vůbec nebyl o hlavním přelíčení vyrozuměn, ať o něm věděl anebo vůbec nevěděl, vždy jen ta lhůta k odvolání, kterou měl státní zástupce jako žalobce dříve jednavší dle § 388. trp. a to proto, poněvadž trestní řád nikde nenarifzuje prohlášení nebo doručení rozsudku poškozenému, následkem čeho platí bezvýmínečně předpis § 46. 2. věta, poněvadž předpis ten není žádným speciálním ustanovením, jenž by měl za následek jinou lhůtu, přelomen. V důsledku toho musí poškozený přítomný při hlavním přelíčení, vzdá-li se státní zástupce (neb i náhradní žalobce soukromý) práva na odvolání, do 3 dnů, chce-li v řízení pokračovati, odvolání ohlásiti a event. žádati za opis rozsudku dle § 388. trp., neb i, ohlásí-li žalobce odvolání nebo se vůbec nevyjádří, musí přítomný poškozený během 3 dnů ohlásiti odvolání a event. žádati za opis rozsudku — vše s prohlášením, že děje se tak pro ten případ, že žalobce odvolání během tří dnů vůbec neohlásí nebo sice ohlásí, ale vezme je zpět.

Nebyl-li poškozený, ač dle § 286. řádně předvolán, přítomen při hlavním přelíčení, jest mu dle p. Dr. Černého v důsledku předpisu § 46. 2. věta zachovati též postup, jako když jest přítomen (snad jen pokud se týče třídenní lhůty k odvolání a žádosti za opis rozsudku). Budiž tu ihned poukázáno k tomu, že tu p. Dr. Černý zapoměl na předpis § 286. IV. odst., dle něhož, nedostaví-li se řádně předvolaný poškozený ku hlavnímu přelíčení, má se za to, že nehodlá převzít zastoupení obžaloby, bylo-li od ní upuštěno. Pan Dr. Č. snad bere výraz »nehodlá převzít zastoupení obžaloby, bylo-li od ní upuštěno« v technickém smyslu, maje na mysli jen obžalobu jako takovou a nikoli všeobecně právo v trestním řízení pokračovati. I když mu přiznáme, že míněna jest tu obžaloba v technickém smyslu, nemůže se vážně mluvíti o tom, že by poškozenému příslušelo právo odvolání i tehdy, když se před tím obžaloby vzdal, kteréžto právo jest dle § 35. trp. přiznáno výjimečně jen státnímu zástupci. Nebyl-li poškozený předvolán, ale při hlavním přelíčení byl přítomen, jest tomu tak, jako když předvolán byl. Nebyl-li přítomen, běží mu nicméně dle p. Dr. Černého v důsledku předpisu § 46. 2. věta jen třídenní lhůta k odvolání počítajíc ode dne prohlášení rozsudku a k žádosti za opis rozsudku, třebaž ani o hlavním přelíčení nevěděl. Jest samozřejmo, že v tomto případě přijde poškozený vždy o právo k odvolání a jsou prý jeho zájmy chráněny toliko předpisem § 315. (přečte se jeho návrh z protokolu) a § 463. (má právo žádati za navrácení v předešlý stav). Správně uvádí tu p. Dr. Černý, že není nikde žádného předpisu, dle něhož měl by se doručiti rozsudek nepřítomnému poškozenému, ale zase jest tu ta osudná mylka, domnívá-li se p. Dr. Černý, že důvodem práva k odvolání jest právě jen doručení rozsudku. Důvodem tohoto práva poškozeného jest ustanovení § 383. III. 2. a) a b) trp. Ustanovení toto dává poškozenému právo odvolání jen ve dvou směrech: dle lit. a) při odsuzujícím rozsudku jen co do soukromoprávního nároku pod tou podmínkou, že se do výroku o vině nebo trestu odvolala některá z oprávněných osob (uvedených v § 383. I., II. a III. 1.), dle lit. b) při osvobozujícím rozsudku pod tou podmínkou, že se neodvolal žalobce.

Pan Dr. Černý míní, že vyrozumění poškozeného (správněji osob v § 42. IV. odst. jmenovaných) soudem dle tohoto paragrafu má místo jen až do té doby, kdy státní zástupce (pokud se týče i náhradní soukromý žalobce v § 45. IV.) vezmou žalobu zpět a že jen až do této doby platí pak i lhůty uvedené v § 42. pro převzetí obžaloby.

Vzhledem k ustanovení, že, nepřevzme-li v ustanovené době nikdo z oprávněných zastupování žaloby, zastaví soud řízení (§ 42. V. odst.) a výslovnému předpisu § 45. IV.: upustí-li soukromý žalobce před hlavní m říčením od obžaloby, jest souhlasiti s p. Dr. Černým, že ustanovení § 42. a lhůty tam stanovené platí jen do doby, kdy obžaloba může býti vzata zpět.

Ovšem je s podivem, že p. Dr. Černý tak striktně a přesně vykládá tu slovo »obžalobu« v technickém smyslu, ač přece uznává, že mluví-li trestní řád o upuštění od obžaloby, nemyslí vždy na obžalobu v technickém slova smyslu, nýbrž o vzdání se funkce jako žalobce vůbec. Tomu tak jest nepopřené i podle p. Dr. Černého, pokud jde o upuštění od obžaloby dříve ještě, než obžaloba v technickém smyslu byla podána. Na př.: upuštění od »obžaloby« za vyšetřování. Dosavadní praxe vykládá výraz upuštění od obžaloby v § 42. všeobecně jako vzdání se práva žalobce, vidí v předpisu § 42. všeobecnou zásadu, která platí ve všech stadiích trestního řízení — tedy i po vyhlášení rozsudku — vždy v tom případě, vzdal-li se státní zástupce svého práva jako žalobce, t. j. přestal-li jako žalobce fungovati a rozšiřuje proto všechny předpisy § 42. i na stadiu pro vynesení rozsudku, totiž povinnost soudu upovědomiti poškozeného, že státní zástupce se neodvolal anebo že odvolání bylo vzato zpět, a dovozuje, že pak pro poškozeného vyzývá teprve právo odvolání po tomto upovědomění, které obsahovalo i vyzvání a upozornění v § 42. uvedené a že má pak i tu lhůtu

k rozhodnutí, podá-li odvolání, která jest uvedena v § 42. Pan Dr. Černý naproti tomu dokazuje, že lhůty, které jsou uvedeny v § 42., nelze rozšiřovati přes ony meze, jež plynou ze slovního znění § 42., nýbrž že platí jen do okamžiku, do kterého má státní zástupce dle § 38. odst. III. právo ustoupiti od obžaloby, že tedy předpis § 42. neplatí již po vynesení rozsudku a v důsledku toho že pak i ten poškozený, jenž o hlavním přelíčení nebyl vyrozuměn a při něm nebyl ani přítomen, jest nicméně vázán na třídení lhůtu, jež dle § 388. trp. přísluší státnímu zástupci, a neohlásí-li odvolání ve lhůtě té, na kterou jest dle § 46. 2. věta vázán, své právo processuální jako poškozený ztrácí vůbec.

V tom jest právě druhý zásadní rozpor mezi dosavadní praxí a názorem p. Dr. Černého. S názorem p. Dr. Černého dlužno souhlasiti potud, že lhůty § 42. nelze rozšiřovati přes ony meze, jež plynou ze slovního znění § 42., t. j. i na stadiu po vynesení rozsudku, ale další důsledek, který p. Dr. Černý z toho činí, jest nesprávný a dlužno ho odmítnouti. Ale za platnosti § 388. trp., nelze ani souhlasiti s dosavadní praxí, že by lhůty stanovené v § 42. platily pro poškozeného i po vynesení rozsudku pro uplatnění vzniklého mu práva k odvolání.

I p. Dr. Černý i dosavadní praxe upadají stejně do té chyby, že nerozeznávají, upustí-li státní zástupce od obžaloby v době, kdy nešlo o opravný prostředek proti usnesení, jež trestní řízení pro případ právoplatnosti tohoto usnesení ukončuje, a s druhé strany, jde-li o vzdání se (buď výslovně nebo tím, že nechává projíti lhůtu k opravnému prostředku) opravného prostředku. Předpis § 42. má na mysli jen první případ »upuštění od obžaloby«, nikoli ale i případ druhý »vzdání se« opravného prostředku, kterýžto případ jest upraven zvláště speciálními předpisy o opravných prostředcích, jmenovitě tedy předpisy o odvolání a zmateční stížnosti. O právu poškozeného k opravnému prostředku proti usnesením soudu vynesným v řízení až do rozsudku a o lhůtě k němu, jsme již napřed promluvíli. Dlužno se tedy na tomto místě zmíniti o právu odvolání a zmateční stížnosti.

Právo k odvolání má poškozený dle § 383. III. 2 a) vedle žalobce, právo k odvolání a zmateční stížnosti proti sprostujícímu rozsudku dle § 383. III. 2 b) a 3l. trp. jen tehdy, když se neodvolal žalobce. Dle § 286. jest každého poškozeného předvolati ku hlavnímu přelíčení s upozorněním dle § 49. posl. odst., takže každý obeslaný poškozený, nechce-li své processuální právo ztratiti, musí se ku hlavnímu přelíčení dostaviti, nebo se při něm dáti zastupovati. O odvolacím hlavním přelíčení netřeba však poškozeného ani zvláště upovědomiti, upovědomění děje se jen vývěskou trestní věci na soudní desce. Poškozený, nedostaví-li se k odvolacímu hlavnímu přelíčení, neprejudikuje nijak svému processuálnímu postavení, neplatí o něm žádná právní fikce, že se svých processuálních práv vzdává. To nepochybně patrné z toho, že se nařizuje, by také jemu bylo doručeno rozhodnutí soudní tabule a že mu tedy zůstávají processuální práva zachována.

Upovědomíme-li si nyní, že před vzdáním se práv se strany státního zástupce má poškozený, jako soukromá strana práva jen dle § 51l. a poškozený, který dosud není ani stranou soukromou, práva jen dle § 52, a že práva, která patří tomu, kdo jest dominus litis, tedy jmenovitě práva k opravným prostředkům a hlavně k odvolání a zmateční stížnosti vznikají pro poškozeného teprve tehdy, když se státní zástupce svých práv vzdal, anebo nechal lhůtu k opravným prostředkům uplynouti, pak můžeme dle příslušných předpisů tu uvedených řešiti processuální postavení poškozeného bez přihlídnutí ku spornému názoru o významu § 42.

Dle § 286. musí býti každý poškozený obeslaný s upovědoměním dle § 49. posl. odst., při hlavním přelíčení přítomen, nechce-li se svých processuálních práv vzdáti. Nebude tedy přítomen a nebude platiti ona fikce ztráty práv processuálních jen o tom poškozeném, který nebyl ku hlavnímu přelíčení obeslán vůbec anebo síce, ale bez upozornění dle § 49. posl. odst.

Právo processuální, t. j. právo k odvolání přítomných poškozených bylo řešeno a muselo být dle § 388. dřívějšího znění vyřešeno ihned při hlavním přelíčení po vynesení rozsudku. Měloť dřívější ustanovení § 388. striktní předpis, že odvolání dlužno ohlásiti u sborového soudu při prohlášení rozsudku a jen tehdy, byl-li rozsudek oznamován tím, že je doručen, bylo odvolání ohlásiti v 8 dnech počítaných ode dne doručení. Poněvadž však poškozený, pokud byl oběslán, musel býti při přelíčení přítomen a poněvadž se rozsudek soudu I. stolice poškozenému ani nikdy nedoručoval, muselo býti učiněno opatření o jeho právu k odvolání ihned při přelíčení. A poněvadž i žalobce musel býti vždy při hlavním přelíčení přítomen a ani jemu nebyl rozsudek oznamován doručením (viz § 329. trp.), bylo i ma žalobci, by se o svém právu k odvolání ihned při hlavním přelíčení rozhodl a příslušné prohlášení učinil. Vzdal-li se tedy žalobce práva odvolání, což bylo třeba ihned učiniti u přelíčení, vzniklo tímto vzdáním se ihned právo k odvolání poškozenému, který mohl a musel s ním ihned při hlavním přelíčení disponovati, buďto je ihned ohlásiti nebo se ho vzdáti. Ohlásil-li žalobce ihned při hlavním přelíčení odvolání, právo k odvolání poškozenému vůbec nevzniklo, ohlásil-li by v tomto případě poškozený přece odvolání, bylo by je bývalo soudnímu dvoru dle § 389. ihned odmítnout, poněvadž je podala osoba k němu neoprávněna. Osud práva k odvolání poškozeného závisel v tomto případě na odvolání žalobcově. Nevzal-li žalobce odvolání zpět, tedy právo k odvolání poškozenému ani nikdy nevzniklo, vzal-li žalobce ohlášené odvolání zpět, vzniklo teprve tu právo k odvolání poškozenému a mohl je — jak samozřejmě — uplatňovati teprve tehdy, když zvěděl, že právo k odvolání má. A jako jest předseda hlavního přelíčení povinen oběslati každého poškozeného ku hlavnímu přelíčení, by eventuelně mohl při něm mu vzniklé právo k odvolání uplatniti a jako jest v § 425. předepsáno, by rozhodnutí soudní tabule bylo doručeno i poškozenému, při odvolacím přelíčení nepřítomnému, tak jest samozřejmě, že soudní dvůr jest povinen vyrozuměti poškozeného o tom, že se žalobce práva k odvolání vzdal tím, že ohlášené odvolání vzal zpět a že nyní jemu právo k odvolání vzniklo a může je uplatniti, i když to není výslovně předepsáno. Tu pak praxe narážela na otázku, jaká lhůta patří poškozenému k podání odvolání. Jedna část dovolovala se tu § 42. nebo alespoň analogie nebo zásady v ní obsažené a aplikovala lhůtu v tomto paragrafu stanovenou na odvolání poškozeného. Jiná část pak přihlížela ke lhůtě, která je stanovena v § 388. III. odst. (staré znění) pro ten případ, je-li rozsudek doručován a aby bylo i ustanovení tohoto místa vyhověno, nechybělo ani těch případů, že i s upovědoměním, že žalobce vzal odvolání zpět, byl poškozenému zároveň i rozsudek doručován. Dlužno míti za to, že správně jest počítati tu lhůtu, která stanovena jest v § 388. III. odst. (staré znění). Neboť dle § 388. starého znění jsou jen dvě možnosti, kdy odvolání nutno podati: buďto ihned při prohlášení rozsudku nebo v 8 dnech po doručení. Toto ustanovení dlužno doplniti ustanovením § 383. III. 2 b, kdy poškozenému odvolání vzniká. A pak je tu zase dvoji možnost: buď poškozeného i obžalovaného opětně k soudu předvolati a rozsudek zase znovu vyhlásiti nebo rozsudek poškozenému s upovědoměním, že žalobce vzal jím ohlášené odvolání zpět, doručiti. Tím pak jest mu dána lhůta stanovená v § 388. III. odst. po doručení nebo poskytnuta možnost ohlásiti odvolání ihned při prohlášení rozsudku. Není sice nikde předepsáno, že rozsudek má býti poškozenému znovu prohlášen anebo mu doručen, ale není to také nikde zapověděno a není pochybnosti, že soud musí voliti takový postup, aby poškozený, jemuž nyní právo k odvolání teprve po původním prohlášení rozsudku vzniklo, mohl také právo to uplatniti.

Staré znění § 388. nedovolávalo se při ustanovení o lhůtě při doručení rozsudku na § 329, který upravuje doručení jen obžalovanému a nevyučovalo možnost doručení i jiné zúčastněné straně, ba spíše stanoví lhůtu k odvolání závislou na tomto doručení, toto nařizovalo. Tomu nasvědčuje

i úprava o žádosti za doručení rozsudku za účelem provedení odvolání a o lhůtě ku provedení. Poslední odstavec § 388. dává právo žádosti za doručení rozsudku jen obžalovanému a obhájci s tím účinkem, že 8denní lhůta ku provedení odvolání běží teprve od doručení rozsudku. Žalobce nebo poškozený, jemuž právo k odvolání ihned při vynesení rozsudku vzniklo a on je také ihned uplatnil, mohl sice žádati za opis rozsudku, ale nikoli s tím účinkem, že mu běží lhůta ku provedení teprve ode dne doručení opisu rozsudku. Tito mohli podati provedení odvolání vždy jen v 8 dnech od prohlášení rozsudku při hlavním líčení.

Prohlášení rozsudku při hlavním líčení nemá pro poškozeného, podal-li odvolání žalobce, žádné účinnosti, a má-li míti účinnost na lhůtu k jeho odvolání, které teprve mabyl po prohlášení, musí mu býti rozsudek znova prohlášen. A poněvadž nemá práva žádati za rozsudek s tím účinkem, aby mu lhůta ku provedení běžela až ode dne doručení, je zřejmo, že zákon v ustanovení § 388. III. odst., mluvě o prohlášení rozsudku doručení, má na mysli doručení rozsudku s právní účinnosti, pokud se týče lhůty práva k odvolání poškozenému později vzniklého, nejen obžalovanému dle § 329., nýbrž i poškozenému za tím účelem, by právo k odvolání nově mu vzniklé uplatnil a dostáváje ihned též rozsudek uplatnití mohl. Jinak nemělo by vůbec smyslu ustanovení § 383. III. 2 b, dle něhož může se poškozený odvolati proti srovnávacímu rozsudku pouze, když se neodvolal žalobce.

(Pokrač.)

Prof. Dr. Karel Laštovka:

Rozhodnutí Nejv. Spr. soudu R. Č. S.

Poplatky na Slovensku. Odvolání.

(Nález spr. soudu 26. V. 1926 č. 11025.)

Jest sice správné, že úřad může i k opožděnému odvolání přezkoumati vyměření poplatku a po případě poplatek opravit. Není však žádného zákonného předpisu, dle kterého by byl úřad povinen, aby meritorně přezkoumával předpis poplatku, ohledně něhož lhůta odvolací byla zameškána.

Paragraf 148. n. p. p. a § 29. zák. článku XXXIV/1881 naopak stanoví, že odvolání, podaná po uplynutí 90 dnů od doručení platebního rozkazu mají býti z moci úřední zamítnuta. Z tohoto předpisu jest jediná výjimka, podá-li strana v dalších 30 dnech žádost za navrácení v předšlý stav pro překážky, které na ni nezávisely a jimž zabrániti nemohla. Promešká-li se tato lhůta, není dovoleno použití dalších odvolacích prostředků (§ 150. uher. poplat. n., § 31. zák. čl. XXXIV/1881).

Přidělování bytu vojenskému gázistovi.

(Nález spr. soudu 22. VI. 1926 č. 13210.)

Ve smyslu § 25. odst. 1. ubytovacího zákona ve znění novely č. 118/24 a podle ustanovení § 2. vládn. nař. č. 119/24 lze přidělovati pouze byty, zapsané v rubrikách 4. a 5. výkazu o obsazovacím prostoru (§ 1.).

Mýtní poplatky na Slovensku. Vrácení neoprávněně vybraného dlažebného.

(Nález spr. soudu 1. VI. 1926 č. 11555.)

Strana domáhala se výroku o tom, že za dobu od 1. ledna 1920 do 30. června 1922 bylo od ní dlažebně vybíráno neprávem. a v důsledku toho žádala, aby župa Povážská, jako právní nástupkyně býv. župy Turčanské byla uznána povinnou stěžovatelce vybrané poplatky s příslušenstvím vrátiti. Žádost byla v pořadí instančním zamítnuta min. veř. prací. Kompetence min. veř. prací není tu však odůvodněna. Podle § 102.